

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

автори: д-р. Моніка Команецька-Лип,
Міхал Масловський, д-р Павел Налезняк
графічна концепція серії:
Александра Кайпер-Мішулович
графічна розробка: Пьотр Жилко
Рецензія: Катажина Кус,
д-р. Павел Скубіш
графічний огляд:
Кароль Чехо

На фото: Катинська Богоматір,
ліногравюра Данути Сташевської
«Мадонна розстріляних»

КАТИНСЬКИЙ ЗЛОЧИН 1940 ЗНИЩЕННЯ ПОЛЬСЬКИХ ЕЛІТ

Німецько-радянський парад у Бресті-над-Бугом 22 вересня 1939 р.
фот. ІНП

Фрагмент наказу Верховного Головнокомандувача Польського війська Маршала Едварда Ридз-Смігли від 17 вересня 1939 року, виданого в Кутах з приводу наступаючої Червоної Армії:

Советы вторглись. «Советы вступили. (...) З советами не воювати, тільки в разі (наступу) з їхнього боку або спроби роззброїти наші війська».

Зустріч Йосипа Сталіна та Йоахіма фон Ріббентропа, Москва, 23 серпня 1939 р.
фото: суспільне надбання

Фрагмент із ноти міністра закордонних справ В'ячеслава Молотова, врученої 17 вересня 1939 послу II Речі Посполитої в Москві Вацлаву Гжибовському:

«Німецько-польська війна показала внутрішнє банкрутство польської держави. Радянський уряд доручив (...) Верховному командуванню Червоної Армії наказати військам перетнути кордон і взяти під свою опіку життя і майно населення Західної України і Західної Білорусії».

ВИРОК ДЛЯ ПОЛЬЩІ

23 серпня 1939 року Третій Райх і Радянський Союз підписали пакт про ненапад під назвою пакт Молотова-Ріббентропа від прізвищ міністрів закордонних справ. Доданий до нього таємний протокол означав розділ Польщі уздовж лінії річок Нарва, Вісла і Сан. 17 вересня 1939 року на територію Другої Речі Посполитої увійшла Червона Армія. Для поляків, які боролися з 1 вересня проти німецької агресії, це був «удар у спину».

Карта II Речі Посполитої, що показує лінію розмежування (IV розділ) між СРСР і Німеччиною з підписами Йосипа Сталіна та Йоахіма фон Ріббентропа
фото: суспільне надбання

ТАБОРИ І В'ЯЗНИЦІ НКВС

У радянський полон потрапило близько 250 тис. солдатів, офіцерів і поліцейських, які були зосереджені в перехідних таборах. У жовтні 1939 року частина солдатів рядового складу була звільнена. Понад 8 тис. офіцерів Польської армії було поміщено в так звані спеціальні табори НКВС в Козельську і Старобільську, а понад 6 тис. поліцейських, солдатів Корпусу охорони прикордоння і співробітників судових органів - в Осташкові. На східних територіях II Речі Посполитої НКВС також заарештував приблизно 18 тис. ув'язнених, у тому числі: офіцерів, посадових політичних і громадських діячів. Із них приблизно 11 тис. визначено як поляків.

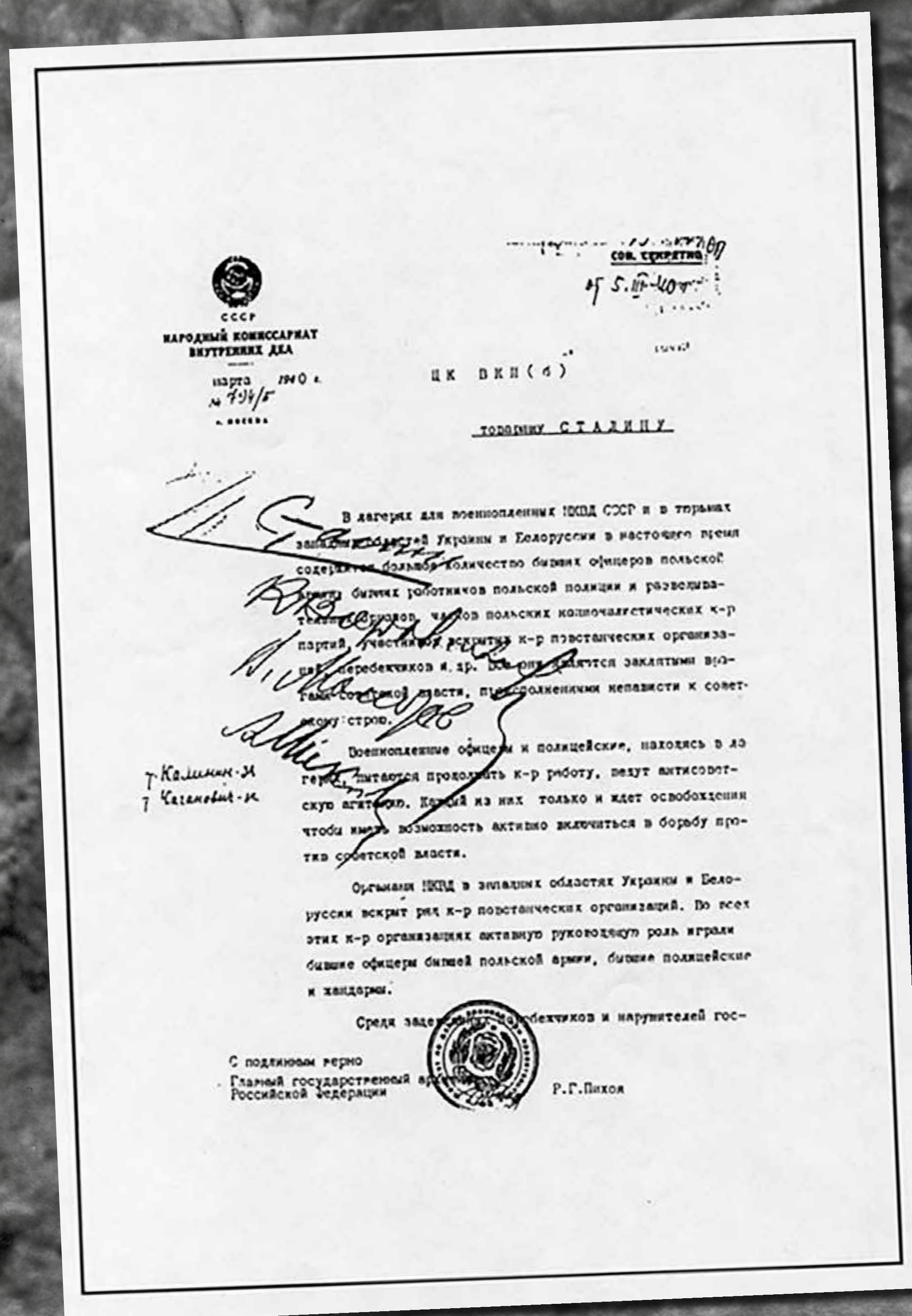
ЗЛОЧИННЕ РІШЕННЯ

5 березня 1940 р. представники Політбюро ВКП (б), тобто Всесоюзної комуністичної партії (більшовиків), підписали рішення про розстріл понад 14 700 польських полонених з Козельська, Старобільська і Осташкова і 11 тис. польських ув'язнених зі східних територій II Речі Посполитої. Відповідальними за злочин були: генеральний секретар ВКП (б) Йосип Сталін, начальник Народного комісаріату внутрішніх справ (НКВС) Лаврентій Берія і члени Політбюро: Климент Ворошилов, В'ячеслав Молотов, Анастас Мікоян, Михайло Калінін і Лазар Каганович.

Начальник НКВС Лаврентій Берія
фото: суспільне надбання

З 1939 року Берія був заступником члена Політбюро ЦК ВКП(б). 19 вересня того ж року він створив Управління у справах військовополонених й інтернованих при НКВС і наказав створити мережу таборів. Як голова НКВС Берія кураторствував радянську розвідку та контррозвідку, він відповідав за роботу ГУЛАГу-мережі радянських таборів примусової праці, а також за репресії сотень тисяч польських громадян, які проживали на територіях II Речі Посполитої, приєднаних до Радянського Союзу у 1939-1941 роках.

Рішення Політбюро ВКП (б) від 5 березня 1940 р.
фото: ІНП

Фрагмент рішення від 5 березня 1940 р.:

«Доручити НКВС СРСР 1. справи, що знаходяться в таборах для військовополонених 14 700 осіб, колишніх польських офіцерів (...), 2. а також справи заарештованих і осіб, які перебувають у в'язницях в західних областях України і Білорусії 11 тис. осіб (...) - розглянути в особливому порядку, із застосуванням до них вищої міри покарання – розстрілу».

Екзумація тіл польських офіцерів у Катині в 1943 р.
фото ІНП

МЕХАНІЗМ ЗЛОЧИНУ

У квітні-травні 1940 року полонені з трьох таборів були вбиті співробітниками НКВС пострілами в потилицю. Офіцерів з Козельська розстрілювали на дачі відпочинку НКВС та безпосередньо над викопаними могилами у Катинському лісі. Полонені з Осташкова і Старобільська були доставлені до управлінь НКВС в Калініні та Харкові відповідно. Тіла загиблих жертв були складені на дачних ділянках НКВС поблизу села Медноє та в передмісті Харкова. В'язні зі східних територій II Речі Посполитої були доставлені до в'язниць у м. Києві, Харкові, Херсоні та Мінську. Кількість засуджених на смерть змінилося, так як було вбито 7305 осіб (3435 – Український Катинський список, 3870 – Білоруський Катинський список). Ми не знаємо всіх місць поховання трупів ув'язнених, це була Биківня під Києвом і, швидше за все, Куропати під Мінськом.

Катинський ліс з надгробними плитами на місці поховання польських офіцерів
фото з колекції К. Самсоновської

Вілла в Катинському лісі
фото ІНП

Лист Петра Клімова, співробітника Смоленського відділу НКВС, до Комісії з реабілітації жертв репресій Смоленської області:

«Польських військових розстрілювали в 1940 р. в Козячих Горах. Їх розстрілювала група Івана Івановича Стельмаха, він був комендантом Смоленського управління НКВС. Я сам випадково був у Козячих Горах і бачив - траншея була велика, тягнулася до самих боліт, і в цій траншеї складені в ряди, лежали присипані землею поляки, яких розстрілювали прямо в траншеї. Я знаю це, тому що сам бачив трупи (присипані землею). Про обставини розстрілу мені говорив Устинов: це був водій, який возив поляків на розстріл і бачив, за його словами, як це відбувалося. Їх вивантажували прямо із машин до траншеї і відразу розстрілювали, а деяких добивали багнетом».

Управління НКВС в Твері
фот. ІНП

Фрагменти свідчень Дмитра Токарева, начальника Управління НКВС в Калініні (нині Твер), складені при військовому прокурорі СРСР, підполковнику Анатолію Яблокову у м. Володимирі-Волинському 26 березня 1991 р.:

«...технологію (розстрілу) розробив (Василь) Блохін, та комендант нашого управління Рубанов. Вони оббили двері, що виходили в коридор, повстю, щоб не було чути пострілів у камерах. Потім вони виводили засуджених (...) через коридор, повертали ліворуч, де була червоний зал. У червоному залі перевіряли за списком; коли переконалися, що це та людина (...), відразу ж одягали на нього наручники і проводили в камеру, де проводилися розстріли».

Управління НКВД в Харкові
фот. ІНП

Фрагмент свідчень Митрофана Сиромятнікова, співробітника НКВС у Харкові, від 30 липня 1991 року у справі Катинського розслідування, проведеного росіянами:

«До Харкова їх привозили залізницею, у спеціальних вагонах, а потім тюремками, приблизно по 15 осіб, до в'язниці НКВС у Харкові. Там їх обшукували, забирали багаж і російські гроші, на які видавали розписку, після чого поміщали в підвал НКВС і розстрілювали (...)».

фото: суспільне надбання

ІВАН СТЕПАНОВ

ДМИТРО ТОКАРЕВ

ГРИГОРІЙ ЗЮСКИН

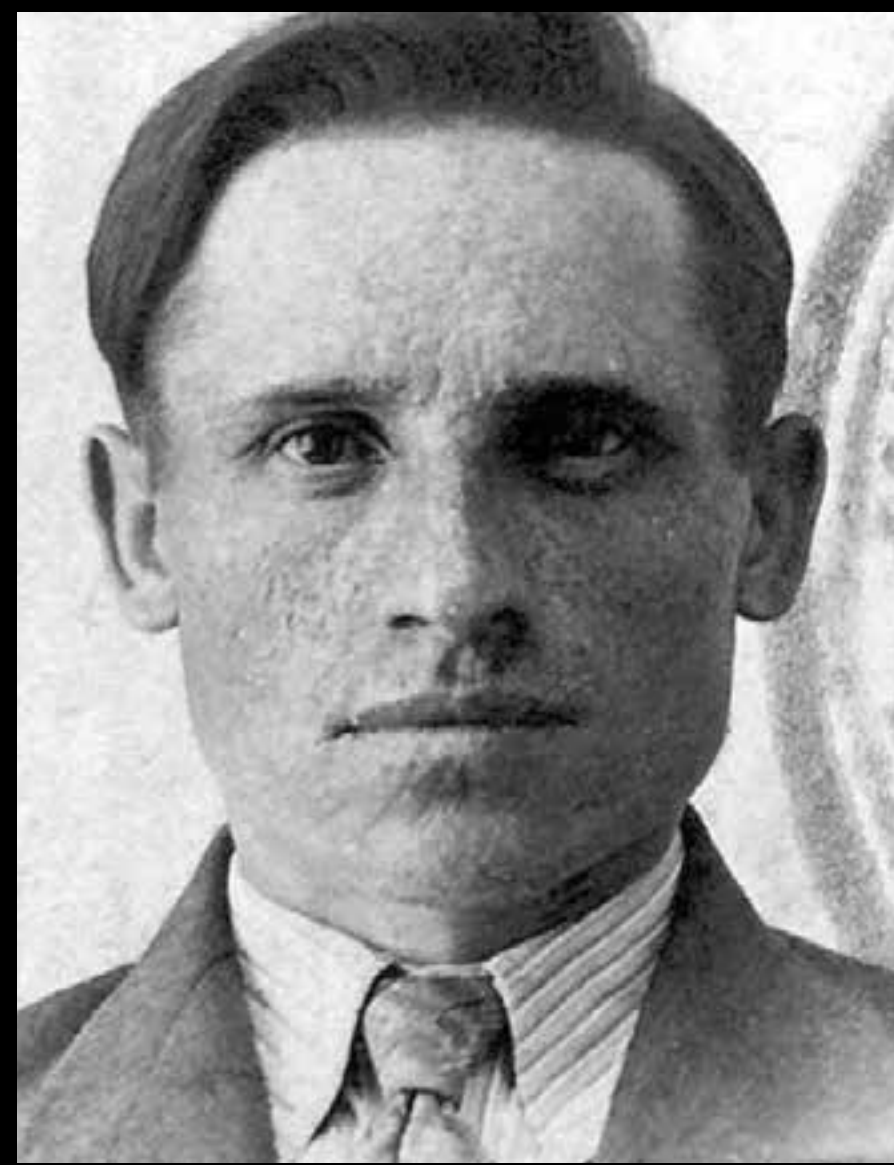
ТИМОФІЙ КАЧИН

ФЕДІР ІЛЬІН

ОЛЕКСІЙ РУБАНОВ

ГРИГОРІЙ ТИМОШЕНКО

ВАСИЛЬ БЛОХІН

ПОРТРЕТ КАТІВ

За підготовку злочину і його здійснення відповідали співробітники НКВС, а загальна кількість учасників могла складати до 2 тис. осіб, 143 із них пізніше були нагороджені. У 1990-1991 роках Головна військова прокуратура СРСР допитала кількох, ще живих, виконавців наказу від 5 березня 1940 року, серед них командира НКВС Калінінської області Дмитра Токарева і начальника Управління у справах військовополонених Петра Сопруненко. Однак ніхто не був притягнутий до кримінальної відповідальності.

Фрагмент інтерв'ю Митрофана Сиромятнікова, функціонера НКВС у Харкові, допитаного у липні 1991 року у справі Катинського розслідування, проведеного росіянами:

«І що ви так вивчаєте, ніби невинних покарали? Ці офіцери - «високі» люди. Письменники, академіки тощо. Такі розумні, а пішли на війну з Радянським Союзом».

Фрагменти свідчень Дмитра Токарева, начальника Управління НКВС в Калініні (нині Твер), складені при військовому прокурорі СРСР, підполковнику Анатолію Яблокову у м. Володимирі-Волинському 26 березня 1991 р.:

«Коли я порушив проблему працівників, котрі були потрібні для розкопування могили, мене висміяли. Наївні диваки. Екскаватор потрібен. (...) ... Блохін знайшов там у Калініна. Власним способом вони доставили його до селища Медное, до місця поховання (...)».

Ексгумація тіл польських офіцерів у Катині у 1943 році.
фото ІНП

Лист Петра Клімова, співробітника Смоленського відділу НКВС, до Комісії з реабілітації жертв репресій Смоленської області – опис «поховання» вбитих у підвалах Смоленського управління НКВС:

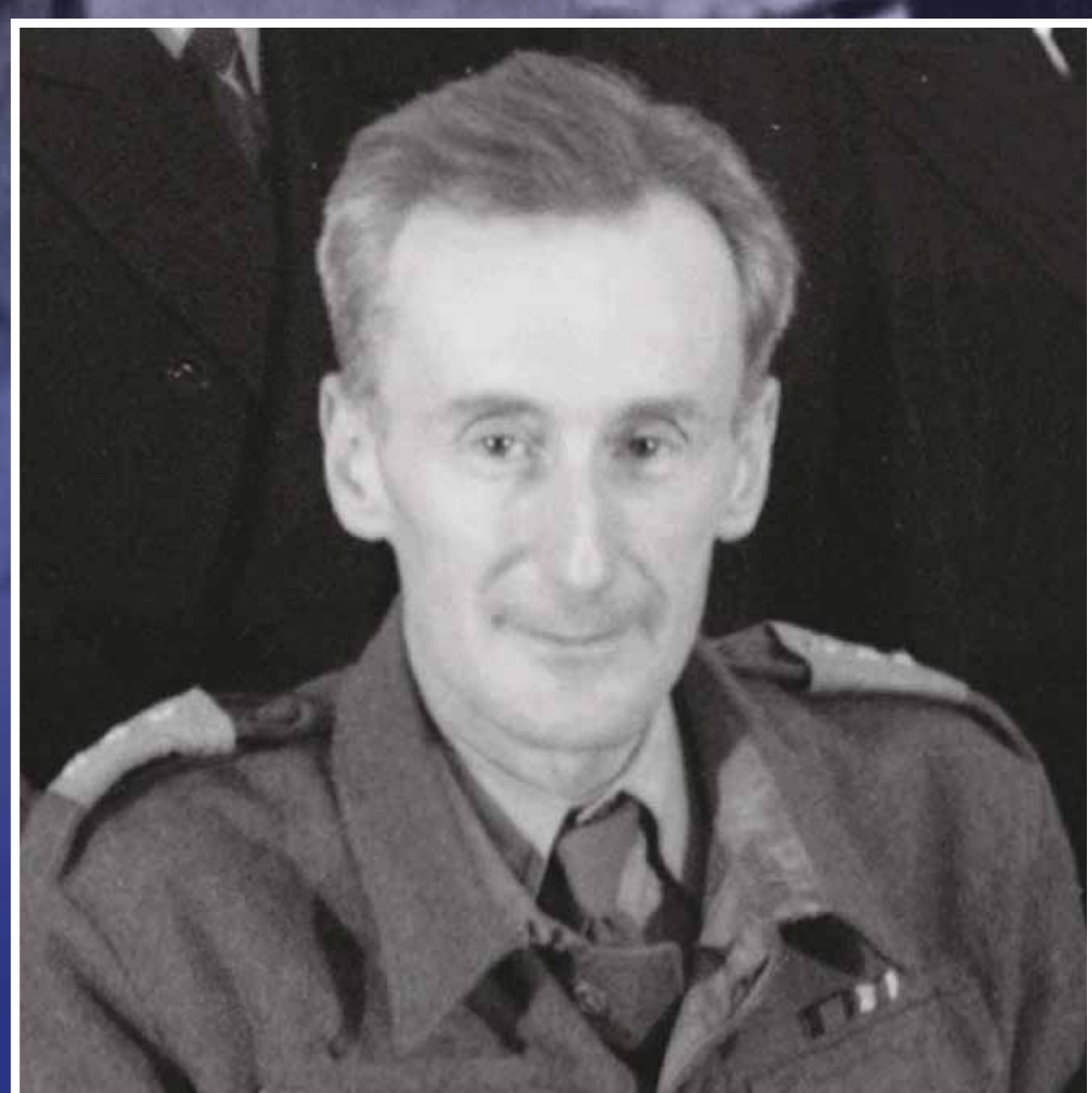
«На автомобілі завантажували трапами та граблями, іноді по 30-40 на один візок. Потім трупи накривали брезентом і перевозили. Крім шофера, виїжджали 2-3 людини та комендант. Вже в Козячих Горах була ціла команда, я пам'ятаю серед них Белкіна, Устінова, вони закопували розстріляних, копали окопи. Мені платили 5 рублів за змивання крові з автомобілів».

ПОШУКИ ЗАГИБЛИХ

Останні відомості від польських офіцерів надійшли на початку березня 1940 р. Після укладення 30 липня 1941 р. польсько-радянського договору на території СРСР почала формуватися Польська армія, яку організував генерал Владислав Андерс. Тоді почалися пошуки польських офіцерів, які координував призначений Польським урядом у Лондоні уповноважений представник, капітан Юзеф Чапський, який вижив з табору у Старобільську. Будь-яке втручання в СРСР не приносило результату, а Совети давали ухильні відповіді.

Солдати Польських Збройних Сил
в СРСР у 1942 р.
фото Національний цифровий архів (НЦА)

Капітан Юзеф Чапський
фот. суспільне надбання

Ю. Чапський, «Старобільські спогади», Варшава 1989:

«Формування Польської армії в СРСР почалося у вересні 1941 року в Татищеві поблизу Саратова і в Тоцьку, на лінії Куйбишев–Чкалов. (...) З першої хвилини я став розпитувати кожного прибулого поляка, чи не працював він з ким-небудь з наших товаришів зі Старобільська, Козельська і Осташкова. Ми все ще вірили, що наші колеги прибудуть з хвилини на хвилину... генерал Андерс почав організовувати армію, наполегливо вимагав у радянської влади про зниклих безвісти. Він отримував все ті ж ввічливі і розпливчасті обіцянки. (...)»

генерал Владислав Андерс
фото: суспільне надбання

Фрагмент з бесіди від 3 грудня 1941 р. ген. Владислава Андерса і ген. Владислава Сікорського з Йосипом Сталіним:

«Генерал Сікорський: у мене з собою список близьк. 4000 офіцерів, яких вивезли силою і які ще знаходяться в тюрмах і трудових таборах, і навіть цей список не являється вичерпним, бо містить прізвища, які можна вдалося скласти по пам'яті. (...) Ці люди знаходяться тут. Ніхто з них не повернувся.

ген. Владислав Сікорський
фото: суспільне надбання

Сталін: Це неможливо. Вони втекли.

Андерс: Куди вони могли втекти?

Сталін: Ну, в Маньчжурію.

Андерс: це неможливо, щоб всі змогли втекти, тим більше, що після вивезення їх із таборів для військовополонених до трудових таборів

і в'язниць повністю припинилося їх листування зі своїми рідинами (...)».

Фрагмент з радіоповідомлення в Берліні від 13 квітня 1943 р. у справі Катинського злочину:
 «Зі Смоленська доносять, що місцеве населення вказало німецькій владі місце таємних масових страт, які здійснювалися більшовіками і де ГПУ вбило 10 тис. польських офіцерів».

Інформація в окупаційній пресі про виявлення останків польських офіцерів
 фото ІНП

РОЗКРИТТЯ КАТИНСЬКОГО ЗЛОЧИНУ

Виявивши на території Смоленщини трупи польських офіцерів, німці вирішили використовувати цей факт у пропагандистських цілях, для дискредитації союзників. 13 квітня 1943 року берлінське радіо повідомило про виявлення масових могил поляків у Катинському лісі. Реакцією СРСР був розрив 25 квітня 1943 року дипломатичних відносин з Польщею. Як привід, Сталін використав той факт, що уряд II Речі Посполитої та Третій Райх одночасно звернулися до Міжнародного Червоного Хреста з проханням роз'яснити цю справу, що послужило йому для звинувачення Польщі у співпраці з Третім Райхом.

Заява польського уряду від 28 квітня 1943 р. про рішення влади СРСР розірвати дипломатичні відносини:

«Польський уряд у публічній заяві від 17 квітня цього року категорично відмовив Німеччині у праві зловживати трагедією польських офіцерів для своїх підступних планів. Він рішуче засудив спроби нацистської пропаганди викликати недовіру серед союзників».

Екзумація тіл польських офіцерів у Катині у 1943 році.
 Фото ІНП

Екзумація тіл польських офіцерів у Катині у 1943 році.
 Фото ІНП

Фрагмент звіту Технічної комісії ПЧХ (Польський Червоний Хрест) за червень 1943 р.:

«(...) Під час роботи Технічної комісії ПЧХ в Катинському лісі, в період між 15 квітня та 7 червня 1943 р. було ексгумовано загалом 4243 трупи, з яких 4233 були розкопані із семи ям, розташованих на невеликих відстанях один від одного та розкопаних у березні 1943 року німецькими військовими органами. Комісія стверджує, що (...) причиною смерті був постріл, спрямований в область основи черепа. Документи, виявлені при трупах, свідчать, що це сталося в період з кінця березня до початку травня 1940 р.»

*Ексгумація тіл польських офіцерів у Катині у 1943 році
фото ІНП*

ЕКСГУМАЦІЇ В КАТИНІ В 1943 Р.

З кінця березня до початку червня 1943 року німці проводили ексгумаційні роботи в Катинській лісі. Міжнародна медична комісія, що складалася з дванадцяти спеціалістів судово-експертної медицини, також працювала в Катині (28-30 квітня 1943 р.). У середині квітня 1943 р. Польський Червоний Хрест призначив Технічну комісію, яка брала участь в ексгумаціях. Результатом роботи стала ідентифікація трупів на підставі знайдених поруч документів та предметів, які потім перевезли до Кракова.

Звіт Міжнародної медичної комісії від травня 1943 р.:

«Комісія досліджувала в Катинському лісі масові могили, що містили трупи польських офіцерів, з яких до сьогодні було відкрито 7. На сьогодні, з могил було розкопано 982 трупи, які були оглянуті, розітнуті та ідентифіковані на 70 відсотків. Причиною смерті були тільки постріли в потилицю. З показань свідків, далі із листів, заміток, газет і тд., знайдених при трупах, випливає, що страти відбулися протягом березня-квітня 1940 р.»

*Ексгумація тіл польських офіцерів у Катині в 1943 р.
фото ІНП*

Хрест, поставлений солдатами Зигмунда Берлінга над могилою «жертв німецького злочину» у січні 1944 р. Видимий напис «Честь погледим» з датою 1941 р., прийнята за радянську пропаганду| фото, Центральний Військовий архів Військового Історичного бюро (ЦВА ВІБ)

Ванда Василевська
Фото: суспільне надбання

Фрагмент із пропагандистської статті Ванди Василевської в газеті «Вільна Польща» від 1 лютого 1944 року, яка звинувачує німців у вбивстві польських офіцерів у Катині:

«(...) Німці витягли із могил тіла своїх жертв, кричали на весь світ нікчемну брехню. Побоями, тортурями, підкупамі сфабрикували свідків. Вони знищили документи, що свідчили проти них (...)».

ВИТОКИ КАТИНСЬКОЇ БРЕХНІ

Після оприлюднення німцями відкриття в Катині масових могил, Росіяни приступили до пропагандистської акції, поклавши відповідальність за вбивство польських офіцерів на німців. Після захоплення Смоленщини росіянами в січні 1944 року Сталін створив Спеціальну Комісію під головуванням Миколи Бурденка, яка провела в Катині «повторну експертизу» і постановила, що провина покладається на Німечину. У пропагуванні т. зв. Катинської брехні взяли участь і польські комуністи.

Комісія Бурденки в Лесі Катинському
fot. domena publiczna

Вацлав Крук
Фото: суспільне надбання

**Фрагмент щоденника Вацлава Крука,
8 квітня 1940 р.:**

«У перші дні квітня розпочато (...) відправляти транспорти, спочатку невеликі. (...) Вчора пішов транспорт вищих офіцерів - 3 генералів, 20-25 полковників і стільки ж майорів. Судячи з методу відправлення, ми мали найкращі сподівання. Сьогодні настала моя черга».

Адам Сольський
Фото: суспільне надбання

**Фрагмент щоденника
Адама Сольського:**

«Вони вважають нас військовополоненими, хоча з ними війни не було. (...) Як довго ми тут пробудемо, Бог знає!?».

ГОЛОС ЖЕРТВ ЗЛОЧИНУ

Під час ексгумаційних робіт, при особах загиблих у Катині, знайдено 22 щоденника. Вони є унікальним свідченням, що показує життя ув'язнених у таборі, їх настрої, плани та мрії, а також недостатню обізнаність про свою подальшу долю. Ще одним джерелом є листи, які вони надіслали своїм рідним, які проживали на території Польщі, окупованої німцями та советами. Це листування раптово було перервано навесні 1940 р.

**Спогади Аліси Патеї-Грабовської -
доньки Казимира Грабовського:**

«Від батька ми отримали один-єдиний лист. Він був написаний 26 листопада 1939 року в Козельську, до нас дійшов кілька тижнів потому. Мама читала нам його багато разів. Татко писав, що живий, здоровий, що багато думає про нас, хвилюється і сумує за нами. Він зізнавався нам у коханні, маму цілував у ноги... просив не турбуватися про нього, тому що прийде час і ми знову будемо всі разом».

Ukochani Moji!
Kawaria jestein dzieki Bogu zdrowi,
i zdrowi i sto procentach emi nie lepiej ubyly
niechaj jak wam zdrowie dopisuje, a prosze kiesz
dorzecze ze kilka wotyl ktore nosze, ze zoba i
mnie mysl ze ma mozas ich wam dorzecz
niechaj glod i niedostatek i ze mysl i prosze mi
nie dajez, a szukajcie sie i bym myradke bez
wly mysl z nieznajnego bolu, wiedzaz was
szuka dury i niedostatek i more nosze. —

W mnie nie myslcie ze wole, janyjnie
stacie i mysl kondycyjnel pasidkasz, abym
dorzeczenie i zdrowo promoci do was. —

Koniecz caluje was po milionny raz
P. Modomtkowej imabonanie wzere dlecie
caluj — **Stach**

P. modomtkow wrod naszej czeredy mieduzi
nie o mimi mieduzi — **Stach**

Pauliszere Bor olug 15.8.39n.
poceta Szatkajowa
oblast Smoleiska

ЯНІНА ЛЕВАНДОВСЬКА

старший лейтенант, лётчик Авіації польської армії, убита в Катині

ГЕН. МЕЧИСЛАВ СМОРАВІНСЬКИЙ

легіонер, генерал польської армії, убитий в Катині

ГЕН. КОНСТАНТИН ПЛІСОВСЬКИЙ

бригадний генерал польської армії, убитий в Катині

БАРУХ ШТАЙНБЕРГ

головний рабин польської армії, убитий в Катині

ПОРТРЕТ УБИТИХ

Жертвами стала еліта польської армії і суспільства. Серед 21 857 убитих було 12 генералів, близько 8250 офіцерів польської армії, понад 6300 співробітників поліції, жандармерії, тюремної охорони, солдатів Корпусу охорони прикордоння, працівників розвідки і контррозвідки II Речі Посполитої та 7305 осіб з в'язниць НКВС. Крім професійних військових і поліцейських велику групу становили офіцери запасу – у цивільному житті представники різних професій. Серед загиблих було 920 лікарів і фармацевтів, 770 вчених і вчителів, 650 інженерів, 450 юристів, політиків, представників органів місцевого самоврядування, державних службовців, поміщиків, священників і військових поселенців.

ЯН ЛЕОН ЗЬОЛКОВСЬКИЙ

священик, капелан польської армії, убитий в Катині

ЯН СЛАСЬКИЙ

політик, сенатор, майор, убитий в Катині

ЯН ПОЗНАНСЬКИЙ

вчитель, громадський активіст, депутат, убитий у Києві

МАРІАН КОНЕЧНИЙ

поліцейський, убитий у Твері

Записка Лаврентія Берії Йосипу Сталіну від 5 березня 1940 р. з проханням застосувати до польських військовополонених вищу міру покарання:

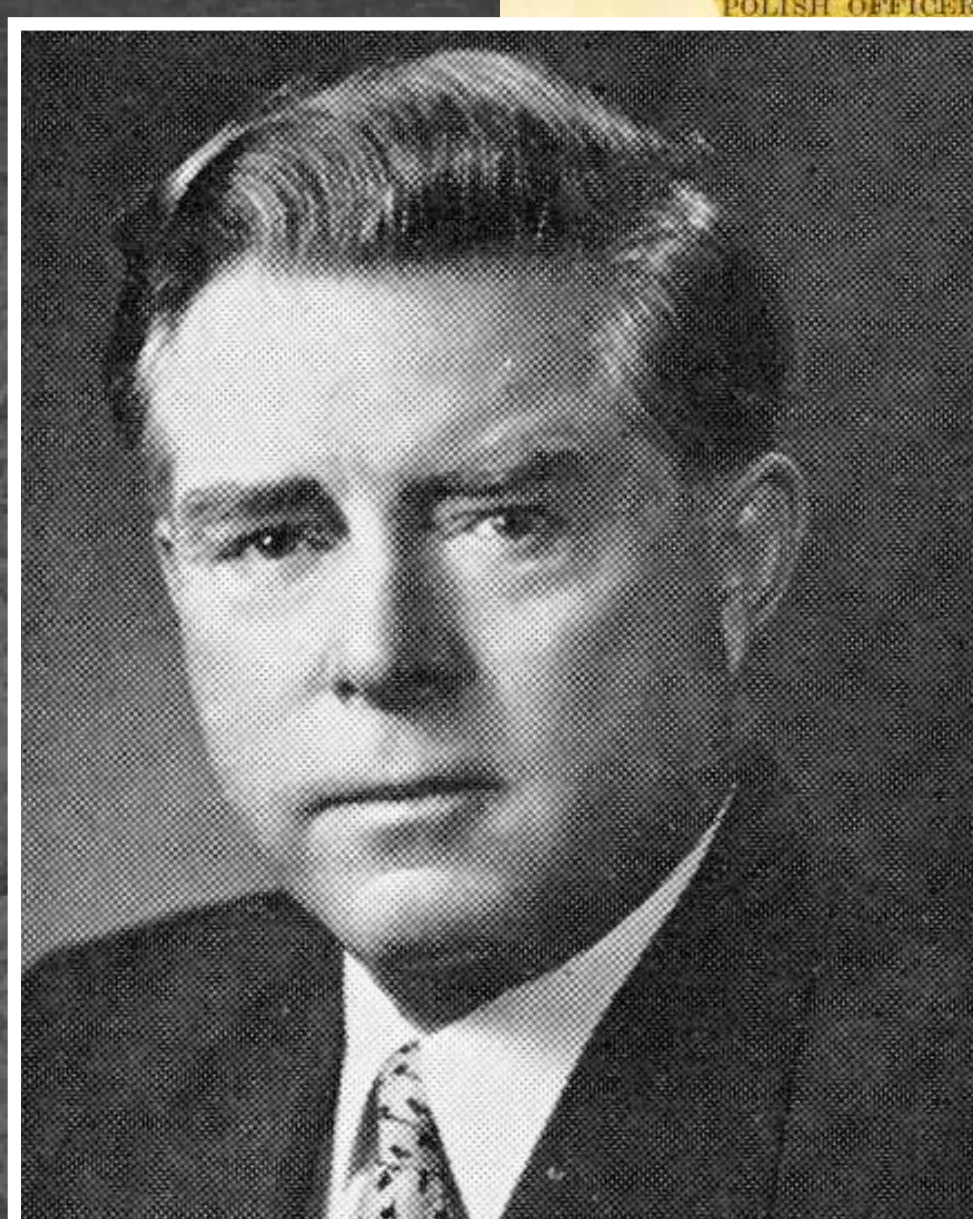
«Усі вони закляті вороги радянської влади, сповнені ненависті до радянської системи. Військовополонені, офіцери та поліцейські в таборах намагалися продовжувати контрреволюційну діяльність, проводячи антисоветську агітацію. Кожен з них розраховує на звільнення, щоб мати можливість активно долучитися до боротьби проти совєцької влади»

Маніфестація в Гданську навесні 1988 року в пам'ять про злочин, скоєний росіянами проти польських солдатів в Катині
фото ІНП

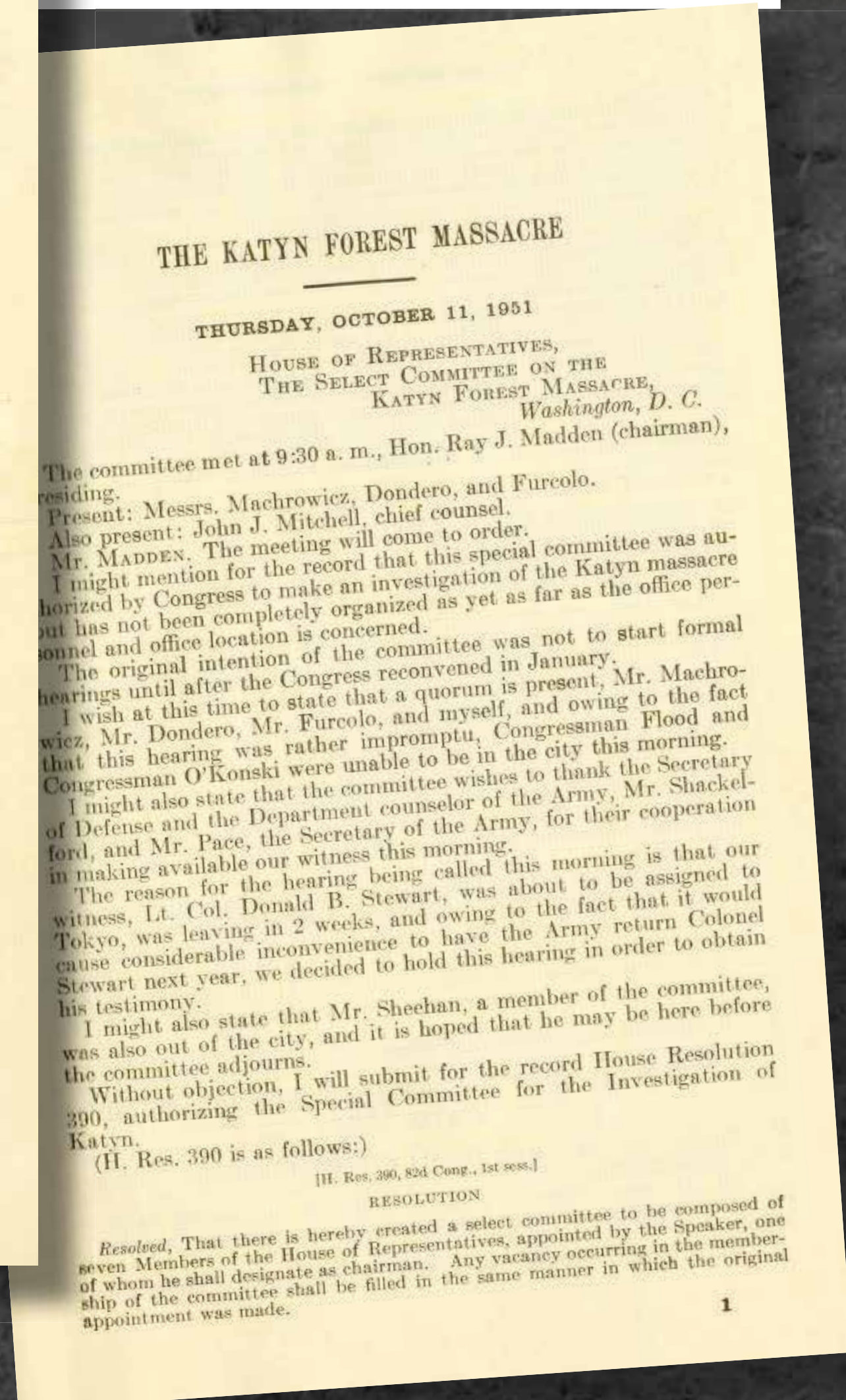
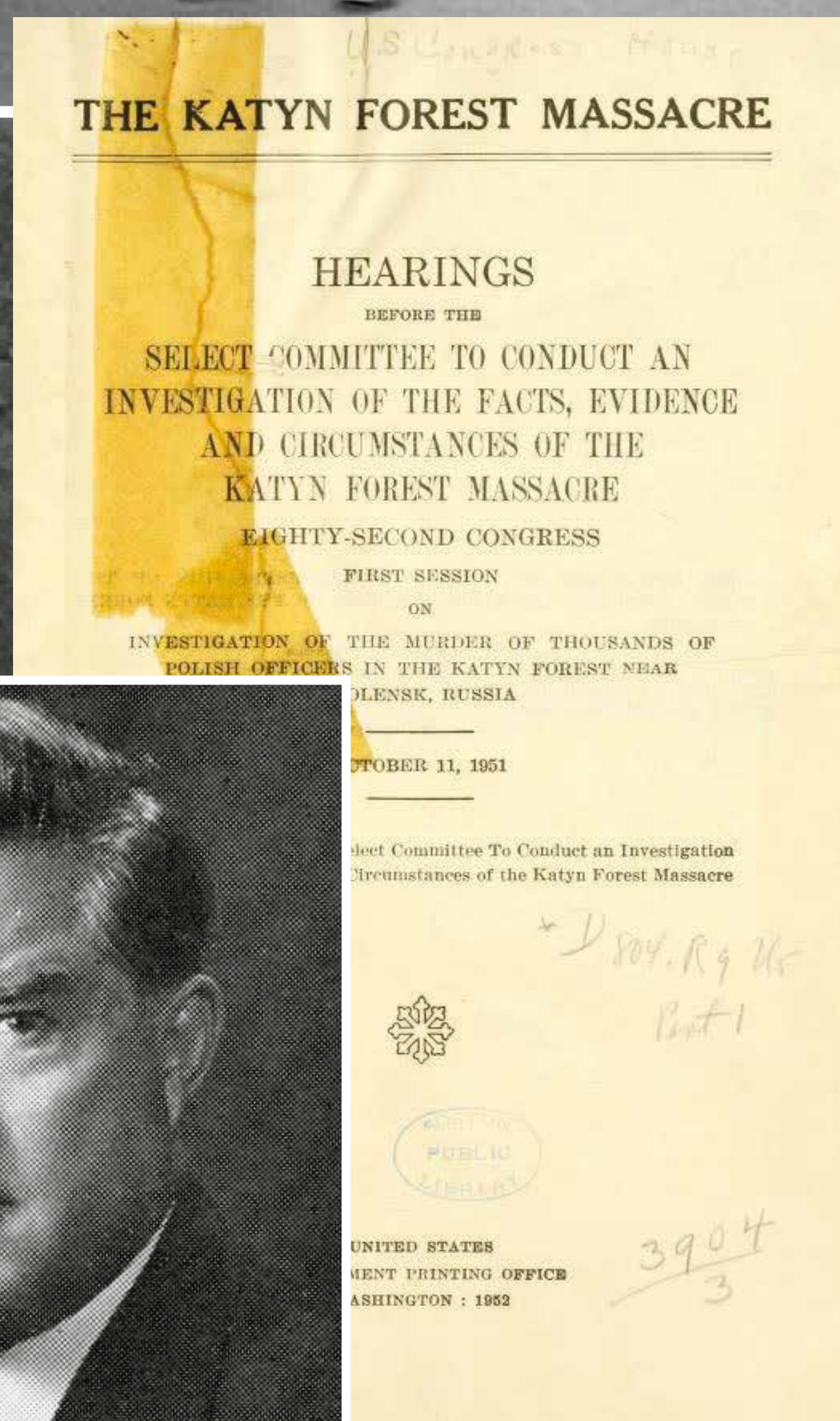

БОРОТЬБА ЗА ПРАВДУ

У 1951 році Палата представників Конгресу США створила комісію по розслідуванню Катинського злочину, названу Комісією Меддена, за прізвищем її голови. Її підсумковий звіт чітко вказував на вину СРСР. Правду про Катинь пропагували в еміграції Юзеф Мацкевич, Станіслав Свяневич, Фердинанд Гетель, а в поневоленій Польщі - представники незалежного Катинського Інституту. Найдраматичнішим протестом проти брехливого лицемірства Катинських злочинів було самоспалення, яке здійснив 21 березня 1980 року на Головній площі в Кракові колишній солдат АК Валенти Бадиляк.

Рей Медден
фото: суспільне надбання

Зі звіту Катинської комісії Конгресу США:

«Комісія одногосно визнає доведеним, поза будь-якими обґрунтованими сумнівами, що радянський НКВС вчинив масове вбивство польських офіцерів та інтелектуальних лідерів у Катинському лісі під Смоленськом, Росія. Докази, протоколи, свідчення та винні особи, зібрані Комітетом в ході їх вивчення та опитування протягом останніх дев'яти місяців, покажуть населенню світу, що Росія безпосередньо відповідає за Катинську різанину».

Меморіальна дошка
Валенти Бадиляка
у Кракові
фото ІНП

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Заява ТАСС від 13 квітня 1990 року:

«Розкриті архівні матеріали в повному обсязі дозволяють зробити висновок про пряму відповідальність за злочини у Катинському лісі Берії, Меркулова і їх пособників. Радянська сторона, висловлюючи глибокий жаль у зв'язку з катинською трагедією, заявляє, що вона є

*Кс. Здзіслав Пешковський молиться над останками загиблих у Катині
фото ІНП*

КАТИНСЬКІ КЛАДОВИЩА

У 1990 році СРСР визнав себе винним у Катинському злочині, що дозволило провести ексгумаційні роботи в місцях приховування тіл загиблих. У 2000 році були відкриті польські військові кладовища в Катині, Харкові - П'ятихатках і Медному, а в 2012 році в Києві - Биківня. 10 квітня 2010 року в Смоленську загинули 96 представників польської державної делегації на чолі з Президентом Республіки Польщі Лехом Качиньським, які летіли на урочистості на честь 70-ї річниці злочину. Катинський злочин досі не визнаний міжнародним співтовариством як геноцид, а Росією навіть як військовий злочин.

*Кладбище в Катині
фото. ІНП*

*Відкриття кладовища у Биківні
фото ІНП*

КАТИНСЬКИЙ ЗЛОЧИН У ЦИФРАХ

Мундир майора
Шволежерівського полку
ім Юзефа Пілсудського
після ексгумації
фото ІНП

КАТИНЬ
4421

ХАРКІВ-
П'ЯТИХАТКИ
3820

ЗАГАЛЬНА
КІЛЬКІСТЬ
УБИТИХ

21 857

Убиті з т. зв. Українського
Катинського списку

МЕДНОЄ
6311

БИКІВНЯ
3435

Убиті з т. зв. Білоруського
Катинського списку

КУРОПАТИ
ТА ІНШІ МІСЦЯ
3870

ВИЖИВШІ
В ТАБОРАХ
395

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Дані: Д. Горайчик, М. Команецька, К. Самсоновська, М. Шпитма, А. Зехентер,
«Освітня Папка Катинський Злочин», Краків-Варшава 2014, 3-є видання